

3. KÉNYSZERŰ NÉPESSÉGMOZGÁSOK LAKÓHELYEMEN ÉS KÖRNYÉKÉN MAGYARORSZÁG SZOVJET MEGSZÁLLÁSÁNAK ELSŐ SZAKASZÁBAN (1944/45-1953)

/Az itt közölt általános irodalmat a vonatkozó helyi dokumentumokkal javasoljuk kiegészíteni./

3.1. ÁLTALÁNOS TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS

20. századi magyar történelem, 1900-1994. Szerk. Pölöskei Ferenc, Gergely Jenő, Izsák Lajos. Bp. 1997. 269-315. p.

FÖLDESI Margit – Szerencsés Károly: A rebellis tartomány. Bp. 1998. 5-42. p. (Új képes történelem)

GERGELY Jenő – Izsák Lajos: A huszadik század története. Bp. 2000. 262-290., 326-337. p. (Magyar Századok)

Magyar történelmi szöveggyűjtemény. 1. köt. 1944-1953. Szerk. Balogh Sándor. Bp. 1976. 13-84. p.

ROMSICS Ignác: Magyarország története a XX. században. Bp. 2005. 854-874. p.

3.2. ÁLTALÁNOS POLITIKATÖRTÉNET

KÖVÁGÓ László: Nemzetiségi politika Magyarországon 1945 után. Bp. 1986. 3-19. p.

Magyarország a XX. században. Főszerk. Kollega Tarsoly István. 1. köt. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás. Szekszárd, 1996. 140-170. p.

TILKOVSKY Loránt: Nemzetiségi politika Magyarországon a 20. században. Debrecen, 1998. 124-147. p.

3.3. ÁLTALÁNOS GAZDASÁGTÖRTÉNET

KAPOSI Zoltán: Magyarország gazdaságtörténete 1700-2000. Bp. - Pécs, 2002. 322-343. p. (Dialóg Campus tankönyvek)

Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig. Szerk. Honvári János. 2. részben átdolg. kiad. Bp. 1997. 429-546. p.

NAGY József: A paraszti társadalom felbomlásának kezdetei, 1945-1956. Bp. 2009. 57-195. p. (Politikatörténelmi füzetek; 30.)

VARGA Zsuzsanna: „Kényszeríteni kell a parasztot...” Hatalom és agrártársadalom az 1950-es években. In: Megtorlások évszázada. Politikai terror és erőszak a huszadik századi Magyarországon. Szerk. Szederjesi Cecília. Salgótarján - Bp. 2008. 53-65. p.
http://library.hungaricana.hu/hu/view/NOGM_SK_2008_Megtorlasok_evszazada/?pg=54&layout=s

3.4. KI- ÉS ÁTTELEPÍTÉS - ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

BALOGH Sándor: Jelenkori népvándorlás. Kitelepítés és lakosságcsere Magyarországon a felszabadulás után. In: História, 1981 3. sz. 24-26. p.
<http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/historia/81-03/ch11.html>

FEHÉR István: Az utolsó percben. Magyarország nemzetiségei 1945-1990. Bp. 1993. 7-160. p.

Földönfutók. A Magyarországot érintő kényszertelepítések a II. világháború alatt és után. Szerk. Cholnoky Győző. Bp. 2008. 191 p.

FÜZES Miklós: Forgószél. Pécs, 1990. 5-63. p.

RAINER, Münz: Az üldözések évszázada. In: Regio, 2003. 1. sz. 36-56. p.
<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00049/pdf/02.pdf>

SZÉCHENYI Kinga: Kitelepítés a Rákosi-rendszerben. In: Rubicon, 2010. 6. sz. 28-35. p.

TÓTH Ágnes: Telepítések Magyarországon 1945-1948 között. A németek kitelepítése, a belső népmozgások és a szlovák-magyar lakosságcsere összefüggései. Kecskemét, 1993. 222 p.
http://library.hungaricana.hu/en/view/BKKM_Sk_10_Telep/?pg=0&layout=s
Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:
<http://arcanum.hu/hu/adt/>

3.5. A CSEHSZLOVÁK-MAGYAR LAKOSSÁGCSERE

A Benes-dekrétumok és a magyar kérdés 1945-1949. Történeti háttérrel, dokumentumok és kronológia. Szerk. Popély Árpád, Stefan Sutaj, Szarka László. Gödöllő, 2007. 5-73. p.

Hatvan éve történt: csehszlovák-magyar lakosságcsere. In: Barátság, 2007. 5. sz. 1-25. p.
http://nemzetisegek.hu/repertorium/2007/05/belivek_27-51.pdf

POPÉLY Árpád: A csehszlovák-magyar lakosságcsere és az áttelepítésre kijelölt szlovákiai magyarok névjegyzékei. In: Fórum, 2008. 1. sz. 125- 131.p.
http://epa.oszk.hu/00000/00033/00032/pdf/szemle_2008_1_popely.pdf

POPÉLY Árpád: Adalékok a szlovákiai magyarság csehországi deportálásának történetéhez. In: Fórum, 2004. 2. sz. 99-125. p.
http://epa.oszk.hu/00000/00033/00017/pdf/forum_EPA00033_2004_02_099-126.pdf

SIPOS Péter: Lakosságcsere Magyarországon és Csehszlovákiában (1945-1949). In: História, 1982. 4-5. sz. 39-41. p.

<http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/historia/82-045/ch04.html>

SZARKA László: A csehszlovák-magyar lakosságcsere helye a magyar kisebbség tervezett felszámolásában 1945-1948 között. In: Kisebbségkutatás, 2007. 3. sz. 415-430. p.

<http://epa.oszk.hu/00400/00462/00035/cikk9d32.html>

VADKERTY Katalin: A csehszlovák - magyar lakosságcsere korabeli hivatalos szlovák értékelése In: Regio, 1993. 3. sz. 119-139. p.

<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00015/pdf/08.pdf>

VADKERTY Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig. Trilógia a csehszlovákiai magyarság 1945–1948 közötti történetéről. Pozsony, 2007. 40-62., 198-244. p.

http://adatbank.transindex.ro/html/alcim_pdf12075.pdf

http://adatbank.transindex.ro/html/alcim_pdf12089.pdf

3.6. A MAGYARORSZÁGI NÉMETEK KITELEPÍTÉSE

FEHÉR István: A magyarországi németek kitelepítése 1945-1950. Bp. 1988. 11-173. p.

FÖLDESI Margit: A megszállók szabadsága. Bp. 2002. 147-158., 235-254. p.

GONDA Gábor: Kitaszítottság. A magyarországi németek sorsa a második világháborút követő években. In: Rubicon, 2014. 8. sz. online plusz

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/kitaszitottsag_a_magyarorszagi_nemetek_sorsa_a_masodik_vilaghaborut_koveto_evekben

GONDA Gábor: Kitaszítva. Kényszeremigráció, nemzetiségpolitika és földreform németek által lakott dél- és nyugat-dunántúli településeken 1944-1948. Pécs, 2014. 33-56. p.

MARCHUT Réka: A magyarországi németek internálása. In: Rubicon, 2012. 11. sz. 54-56. p.

MARCHUT Réka: Töréspontok. A Budapest környéki németiség második világháborút követő felelősségre vonása és annak előzményei (1920-1948) Bp. - Budaörs, 2014. 125-256. p.

RITTER György: Háború és elűzés. Emlékezések a második világháborúról és az 1946-os német kitelepítésről. Tanulmány a kitelepítés 65. évfordulójára. Bp. 2011. 48 p.

TÓTH Ágnes: A németek internálása a Dunántúlon, 1945-1946. In: Megtorlások évszázada. Politikai terror és erőszak a huszadik századi Magyarországon. Szerk. Szederjesi Cecília. Salgótarján - Bp. 2008. 37-52. p.

[http://library.hungaricana.hu/hu/view/NOGM_SK_2008_Megtorlasok_evszazada/?pg=38&lay](http://library.hungaricana.hu/hu/view/NOGM_SK_2008_Megtorlasok_evszazada/?pg=38&layout=s)

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<http://arcanum.hu/hu/adt/>

ZIELBAUER György: A magyarországi németiség nehéz évtizede 1945-1955. Bp. 1990. 8-121. p.

3.7. A HORTOBÁGYI KITELEPÍTÉS

Családok munkatáborokban I-II. In: Kitaszítottak. 3. köt. Szerk. Hantó Zsuzsa. Bp. 2006-2007. 504 p.

Élned, halnod... A munkatáboroktól az 1956-os forradalomig. Szerk. Kövesdy Zsuzsa, Kozma László. Bp. 2005. 117-170. p.

Hortobágy örökségei. Szerk. Saád József. Bp. 2015. 13-95. p.

„Magukkal fogjuk megszírozni a földet”. In: Kitaszítottak. 1. köt. Szerk. Hantó Zsuzsa. Bp. 2001-2002. 247 p.

SAÁD József: Hortobágy. A magyar Gulág. In: Rubicon, 2010. 6. sz. 4-20. p.

SZÉCHENYI Kinga: Megbélyegzettek. A kitelepítések története. Pomáz, 2008. 26-198. p.

Telepessors. Szerk. Saád József. Bp. 2004. 13-48. p.

3.8. SZOVJET INTERNÁLÁS

STARK Tamás: Lágervilág In: Rubicon, 1990. 3. sz. 20-21. p.

STARK Tamás: Magyar foglyok a Szovjetunióban. Bp. 2006. 31-110. p.

STARK Tamás: „Malenkij robot”. Magyar állampolgárok elhurcolása a Szovjetunióba 1944-1945-ben. In: Megtorlások évszázada. Politikai terror és erőszak a huszadik századi Magyarországon. Szerk. Szederjesi Cecília. Salgótarján - Bp. 2008. 25-36. p.

http://library.hungaricana.hu/hu/view/NOGM_SK_2008_Megtorlasok_evszazada/?pg=26&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<http://arcanum.hu/hu/adt/>

STARK Tamás: Orosz fogság. Hadifoglyok, kényszermunkások, politikai elítéltek. In: Rubicon, 1990. 3. sz. 18-19. p.

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/orosz_fogsag_hadifoglyok_kenyszermunkasok_politikai_eliteltok/

STARK Tamás: A politikai okokból a Szovjetunióba hurcolt magyarok. In: Rubicon, 2014. 4-5. sz. 142-145. p.

VÁRDY Béla – VÁRDY HUSZÁR Ágnes: Magyarok a Gulag rabszolgatáboráiban. Bp. 2007. 25-93 p.

VÁRDY Béla – VÁRDY HUSZÁR Ágnes: Magyar rabszolgák a szovjet Gulag táborokban.

1.2. In: Valóság, 2005. 3. sz. 49-69. p., 4. sz. 14-34. p.

<http://www.valosagonline.hu/index.php?oldal=cikk&cazon=546&lap=0>

<http://www.valosagonline.hu/index.php?oldal=cikk&cazon=561&lap=0>

Összeállította:
Boros Ferenc